

УДК 343.98

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-103-108

Олексій БОЧКОВИЙ©

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ФОРМАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У статті вказано на негативний вплив формальної оцінки показників діяльності правоохоронних органів на ефективність розслідування кримінальних правопорушень. Звернута увага на застарілість системи оцінювання ефективності діяльності правоохоронних органів в Україні та необхідність її удосконалення, враховуючи здобутки сучасних інформаційних технологій. Зазначено, що наявні процесуальні засоби протидії злочинності не відповідають реальним потребам забезпечення безпеки суспільства від злочинних проявів. Для наочності здійснено порівняння правоохоронної діяльності з іншими сферами життя суспільства та звернута увага на позитивний закордонний досвід. Зауважено, що необхідно перестати видавати бажане за дійсне та використовувати достовірні дані щодо протидії правопорушенням, щоб мати змогу формувати об'єктивні висновки та пропонувати дієві шляхи вирішення проблем.

***Ключові слова:** ефективність, правоохоронна діяльність, протидія злочинності, оперативно-розшукова діяльність, оперативно-розшукові заходи, інформація, інформаційно-аналітичне забезпечення, результативність, розслідування правопорушень.*

Постановка проблеми. Сучасні здобутки науково-технічного прогресу вражають: планується заселення космосу, запроваджуються повітряні таксі на автопілоті, практично розшифрований геном людини, більшу частину важкої праці, а інколи інтелектуальної, виконують автоматизовані роботи. Усе це викликає захоплення й одночасно розчарування, адже ознайомлення з практикою розслідування кримінальних правопорушень формує враження, що усі здобутки науки пройшли повз неї.

Більше того, якщо відсталість науково-технічного потенціалу правоохоронної діяльності можна пояснити недостатнім фінансуванням та застарілістю обладнання, яке використовується для виявлення та документування фактичних даних, то недосконалість та, деякою мірою, суперечливість нормативно-правового регулювання ні що інше як свідоме ігнорування потреб правоохоронної практики.

І замість того, щоб визнати проблему та активно шукати шляхи її вирішення, правоохоронні органи сумлінно звітують про високі показники діяльності, засновані на принципах «палочної системи», сповідуючи формалізм при оцінці результатів роботи на підставі необ'єктивних даних, знижуючи при цьому ефективність розслідування правопорушень в умовах складної кадрової ситуації та воєнного стану.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. До проблеми реформування правоохоронної сфери загалом, а також ефективності конкретних заходів щодо протидії злочинності звертаються як практики, так і науковці все частіше. У кримінальному процесі та теорії ОРД окремі аспекти або суміжні питання цієї проблеми розглядали Б. Бараненко, І. Воронов, Е. Дідоренко, О. Долженков, В. Захаров, В. Овчинський, С. Овчинський, Ю. Орлов, М. Погорецький, Е. Рижков, Б. Розовський, В. Самойлов, М. Стацак, В. Столбовий, А. Ханькевич, В. Шендрик та інші вчені.

Однак, незважаючи на численні дослідження, ситуація докорінно не змінюється, а війна є додатковим дестабілізуючим фактором правоохоронної системи України, що тільки підтверджує необхідність докорінних змін та антикризових рішень, адже удосконалення потребують не тільки конкретні напрями діяльності, а вся застаріла

© О. Бочковий, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7262-3416>

bochkin.0583@gmail.com

правоохоронна системи загалом.

Мета: звернути увагу на проблеми формального підходу до оцінки результатів діяльності правоохоронних органів, що негативно впливає на ефективність розслідування кримінальних правопорушень та протидію злочинності загалом.

Виклад основного матеріалу. Одним із методів дослідження, який застосовується в науці для формування гіпотез, є ретроспективний аналіз (ретроспективне дослідження), (від лат.: *retro* – назад і *spesio* – дивлюся) – метод вивчення тенденцій технічного, соціального, економічного розвитку об'єкта, які склалися в минулому для формування стратегії його розвитку [6, с. 14]. Незважаючи на те, що здебільшого такий метод дослідження використовується в економічній теорії, цілком доречно його використання в юридичній науці, адже дозволяє вивчити минулі юридичні факти та події для їх пояснення та, як наслідок, уникнення помилок під час формування нормативного регулювання актуальних суспільних відносин у державі та удосконалення правозастосування.

Способом реалізації ретроспективного аналізу є вивчення архівних документів. При цьому, досліджуючи правоохоронну діяльність та, зокрема, протидію злочинності, складність полягає в тому, що багато службових документів мають гриф обмеження доступу, ускладнюючи доступ до них.

Ситуація може змінитися, коли у встановленому порядку гриф обмеження доступу з документа знімається і виникає змога його публічного вивчення та обговорення. Наприклад, у 2015 році Державний науково-дослідний інститут МВС України опублікував видання «Міністерство внутрішніх справ України: події, керівники, документи та матеріали (1917–2017 рр.)» з великою кількістю розсекречених архівних нормативно-правових актів.

Детальне вивчення положень нормативно-правових актів початку ХХ століття показало, що вони мало чим відрізняються від наказів та інструкцій, які чинні у ХХІ столітті. Зокрема, у директиві-інструкції Державного політичного управління УРСР з агентурної роботи від 20.11.1930 № 403 аналізується стан та вказуються основні недоліки на згадуваній ділянці роботи. Зокрема, серед основних недоліків у роботі з джерелами негласної інформації згадуються: формальний підхід до підбору, обробки й вербовки агентів, відсутність систематичного інструктажу й керівництва, недостатність перевірки й політичної обробки, незабезпечення конспірації й неповне використання агентури [8, с. 887–899]. Подібні формулювання, які вказують на формалізм під час оцінки роботи підрозділів правоохоронних органів зустрічаються часто. При цьому ні запроваджені профілактичні заходи, ні директивні вказівки не змінювали ситуацію, правоохоронна діяльність залишалась неефективною, а вкорінені принципи роботи дійшли до наших часів, адже подібні вказівки наявні й сьогодні.

Та потрібно враховувати, що директива була ухвалена в 1930 році, коли зважаючи на офіційну доповідь «Про стан та діяльність міліції і карного розшуку УРСР за час з 1 вересня 1922 до 1 вересня 1923 р.», за рівнем освіти серед 12743 співробітників міліції УРСР тільки 48 осіб були з вищою освітою, 1044 – з середньою, 11429 – з нижчою, тобто 4 класи, і 222 – взагалі неграмотні [6, с. 136–141].

Такий підхід є пережитком радянських часів, коли будь-яка ініціативність не підтримувалась керівництвом, а отже, й документи та директиви з року в рік просто переписувались, змінюючи лише прізвища керівників. Десятиліттями вкорінювався страх можливої відповідальності за використання чогось нового та непопулярного.

На жаль, такий підхід був і деякою мірою залишається не тільки у правоохоронній сфері. Практично кожна сфера державного управління пронизана залишками радянського способу мислення, який сьогодні не дозволяє ефективно розвиватись.

Розслідуючи кримінальне правопорушення, слідчий чи оперативний працівник, виконуючи доручення останнього, постійно натикаються на велику кількість організаційних і правових перепон, які заважають розслідуванню.

Навіть найбільш стабільна та дієва правоохоронна сфера – оперативно-розшукова діяльність здійснюється у малоефективних умовах. При тому, що нагляд за такою діяльністю є безпрецедентним. Контролюючі інстанції зосереджують усі зусилля на перевірці здійснюваних заходів, залишаючи без уваги роботу щодо підвищення ефективності оперативно-розшукового потенціалу як складової частини нагляду за якістю досудового розслідування загалом.

Створюється враження, що в організації протидії злочинності ігнорується реальний стан речей, а дійсні показники діяльності замінюються бажаними.

Зокрема, під час вивчення практики діяльності територіальних підрозділів Національної поліції, шляхом критичного аналізу цифрових показників для обґрунтування чи спростовування гіпотез, формуються суперечливі висновки, що породжує сумніви в об'єктивності даних. Наприклад, під час дослідження інформації щодо протидії незаконному обігу вогнепальної зброї підрозділами Національної поліції виявилось, що інформація, яка доповідається керівництву територіального органу Національної поліції, та інформація, яка надсилається для формування офіційних даних відомства, які у подальшому передаються офісу Генерального прокурора для розміщення на сайті, часто не збігаються.

Причина такого стану речей у тому, що цифрові показники діяльності постійно корегуються залежно від завдань, які ставить керівництво того чи іншого підрозділу перед своїми підлеглими. Звісно, жоден керівник не підтвердить цей факт, адже автоматично визнає порушення закону, проте в неофіційній бесіді кожен працівник зможе підтвердити формальний підхід до виконання «планових» показників діяльності під час численних спеціальних операцій («Зброя та вибухівка», «Мак», «Розшук» тощо). Та й самі керівники під час нарад та заслуховувань періодично вказують «формальність» як один із систематичних недоліків під час підбиття підсумків численних відпрацювань та операцій. Ні для кого не секрет, що деякі керівники ухвалюють рішення щодо перенесення реєстрації тих чи інших фактів, щоб вони потрапили у терміни проведення відповідних відпрацювань.

Оцінюючи офіційну статистику з урахуванням власного практичного та наукового досвіду, створюється враження, що правоохоронна система сповідує концепцію прийняття бажаного за дійсне, що є результатом вирішення конфлікту між переконаннями та бажаннями.

Зокрема, за твердженням начальника Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції Василя Неволі, яке процитував аналітичний портал «Слово і діло», посилаючись на пресслужбу МВС, основний канал потрапляння зброї в Україні у 2020 році – це «непідконтрольні території» [7]. Але це твердження не пояснює кількість вилученої зброї у роки, коли не було «непідконтрольних територій». Адже у 2013 році було вилучено 1693 одиниці вогнепальної зброї, що менше лише на 7,6 % порівняно з показником 2019 року. А якщо взяти 2016 рік, то було зареєстровано 6225 кримінальних проваджень щодо незаконного поводження зі зброєю (ст. ст. 262, 263, 263-1 КК України), що на 12 % менше, ніж у 2013 році, коли в Україні не було бойових дій, а всі території були підконтрольні, та й зброї у 2016 році майже на 24 % менше вилучено, ніж у 2013 році. Тож якщо зброя з непідконтрольних територій таки надходила у нелегальний обіг, а це факт, з яким важко не погодитись, то можна зробити висновок: або раніше показники протидії нелегальному обігу зброї завищували, або зараз занижують.

У будь-якому разі ці розбіжності в офіційних статистичних даних та тим, що спостерігається навкруги, не дозволяє їх брати як об'єктивний показник під час оцінки реального стану речей у тій чи іншій сфері протидії злочинності чи охорони публічного порядку.

Водночас ситуація серйозніша, ніж здається. Адже потрібно враховувати, що прийняття бажаного за дійсне може визвати так звану сліпоту до непередбачуваних наслідків. Про це говорили ще в середині минулого століття Джером Бруннер та Сесілі Гудман [2, с. 33–44]. Незважаючи на те, що дослідження психологів були спрямовані на визначення сприйняття людьми тих чи інших об'єктів, а також помилковість сприйняття залежно від різних факторів впливу чи соціального статусу, висновки науковців можна використати для демонстрації негативних наслідків хибного уявлення про рівень злочинності на підставі показників статистики, які відрізняються від реального стану речей [3, с. 401–414].

Відповідно до психологічної теорії прийняття бажаного за дійсне реалізується за трьома механізмами: систематична помилка уваги, систематична помилка інтерпретації та систематична помилка реакції. Уявімо, що око людини буде передавати до мозку неправильну інформацію щодо висоти сходинки під час спуску зі сходів Флорлі у Норвегії, які є найвищими дерев'яними сходами у світі й налічують 4444 щаблі. Можна припустити, що хибна оцінка висоти щабля призведе до спотикання на першому ж щаблі

та закінчиться летально.

Трагічність в оцінці хибних статистичних показників не менша, бо на підставі кількісних показників діяльності правоохоронних органів здійснюється оцінка їх ефективності, вносяться корективи щодо планів роботи, залучаються додаткові сили чи засоби щодо протидії правопорушенням, показники вчинення яких збільшуються тощо. Більше того, на підставі аналізу статистичних даних визначаються сфери діяльності правоохоронних органів, які потребують реформування або додаткових науково-методичних матеріалів, розробку яких здійснюють науковці. Ці ж самі показники використовують народні депутати для обґрунтування змін до чинного законодавства.

Як наслідок, у разі хибності початкового уявлення про реальний стан речей, який був сформований на підставі недостовірних статистичних даних, буде здійснене реагування не на ті аспекти, що дійсно потребують уваги, буде затрачена велика кількість людських та фінансових ресурсів, час. А ті сфери діяльності, які дійсно потребуватимуть реагування, залишаться без уваги.

Крім того, не варто забувати, що сучасний темп життя, з урахуванням розвитку інформаційно-телекомунікаційних систем, є досить високим, так само як і темп злочинної діяльності, як один з негативних проявів суспільного життя. І відповідність цьому темпу правоохоронній діяльності є запорукою її ефективного функціонування.

При цьому вимушені констатувати, що сьогодні правоохоронна діяльність не завжди здатна підтримувати такі ж високі темпи викриття та документування злочинів, з якими вони вчиняються та знищуються їх сліди. Одним з прикладів є порядок отримання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів та НС(Р)Д, пов'язаних з обмеженням конституційних прав громадян, який займає такий проміжок часу, що часто відпадає сама доцільність такого заходу.

На протипагу приклад найближчого західного сусіда Польщі, де законотворці разом з керівництвом поліції працюють над підвищенням ефективності здійснюваних правоохоронних заходів. Зокрема, відповідно до ст. 20 Закону Республіки Польща про Поліцію ще від 6 квітня 1990 року підрозділи поліції мають право отримувати доступ за допомогою телекомунікаційних пристроїв до інформації, накопиченої у реєстрах без необхідності подавати письмові заяви, якщо ці підрозділи: 1) володіють пристроями, які дозволяють реєструвати в системі, хто, коли, з якою метою та які дані отримав; 2) мають технічні запобіжні засоби та організаційні запобіжні заходи, які унеможливають використання даних з іншою метою, ніж та, для якої їх було отримано; 3) це виправдано з огляду на специфіку або обсяг виконання завдань або діяльності, що провадиться [4]. Тобто підрозділи поліції отримують право здійснювати заходи, що тимчасово обмежують конституційні права громадян без рішення суду, прямо від операторів комунікацій, якщо для цього є відповідні підстави.

Тобто не потрібно вигадувати щось нове, достатньо взяти позитивний досвід та використовувати його. При цьому це стосується як нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності загалом та оперативно-розшукової діяльності зокрема, так і здобутків сучасних інформаційних технологій, які давно вийшли за межі звичайних прискорювачів думок людини. Тож за прогнозами компанії IDC (International Data Corporation), яка спеціалізується на аналітиці у сфері інформаційних технологій, більша частина даних буде генерована не людьми, а різними пристроями під час їх взаємодії між собою та мережами даних (наприклад, смартфонами, пристроями радіочастотної ідентифікації (RFID), супутниковими системами навігації типу (GPS) [1, с. 2–11]. Вказаний факт має втілені приклади: керівництво соціальної мережі «Facebook» було вимушене відключити систему штучного інтелекту після того, коли машини почали спілкуватись на своїй мові, яку люди не розуміли. Схожа історія відбулась з Google. Його система онлайн-перекладу сама відмовилась від принципу розбивати усі речення на окремі слова та фрази (це знижувало якість перекладу) і створила нову мову-посередник, що дозволяла скоріше й точніше перекладати усю фразу повністю.

І все це відбувається тоді, коли правоохоронні органи показники своєї діяльності оцінюють на підставі даних, які самі ж корегують у ручному, в буквальному сенсі, режимі. Звісно, для того щоб порахувати кількість вилученої зброї, інформаційні технології не потрібні. Та вони потрібні для того, щоб попередити спотворення статистичної інформації, а також для того, щоб аналізувати причини неналежного обліку даних. Наприклад, у разі забезпечення цифрового обліку усіх вилучених об'єктів ще з моменту їх виявлення, факт безвідповідального зберігання вилученої зброї буде

виявлений відразу, забезпечивши при цьому економію часу та засобів, а сам факт наявності такого обліку буде попереджувальним фактором для таких випадків взагалі.

Висновки. Звісно, запровадження вказаних вище новел у правоохоронну діяльність потребує часу та немалих фінансових затрат. Але ж це не привід ігнорувати елементарні засоби аналізу та обробки даних, які доступні чи не кожному випускнику-програмісту. Насамперед потрібно перестати видавати бажане за дійсне, дати змогу дослідникам використовувати достовірні дані щодо протидії правопорушенням, щоб мати змогу формувати об'єктивні висновки та пропонувати дієві шляхи вирішення проблем.

Список використаних джерел

1. Bochkoviy O., Khankevich A. The Impact of Information Technology on Ensuring Human Rights and Freedoms in an Open Society. *European Reforms Bulletin scientific peer-reviewed journal*. 2020. № 3. P. 2–11. URL: http://aord.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/European-Reforms-Bulletin_3_2020.pdf.
2. Bruner J. S., Goodman C. C. Value and need as organizing factors in perception. *Journal of Abnormal and Social Psychology*. 1947. № 42. P. 33–44.
3. Riccio Matthew, Cole Shana, Balcetis Emily. Seeing the Expected, the Desired, and the Feared: Influences on Perceptual Interpretation and Directed Attention (англ.). *Social and Personality Psychology Compass*. 2013. Vol. 7. № 6. S. 401–414.
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. URL : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19900300179>.
5. Бабинець М. М. Термінологічний словник для студентів економічних спеціальностей. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 216 с.
6. Вербенський М. Г., Ярмиш О. Н., Проценко Т. О. та ін. Міністерство внутрішніх справ України: події, керівники, документи та матеріали (1917–2017 рр.). Т. 3: Народний комісаріат внутрішніх справ Української СРР (грудень 1922 р. – грудень 1930 р.) ; за заг. ред. А. Б. Авакова. Харків : Мачулін, 2015. 940 с.
7. У МВС назвали кількість вилученої за рік зброї. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2020/01/21/novyna/suspilstvo/mvs-nazvaly-kilkist-vyluchenoji-rik-zbroji>.

Надійшла до редакції 22.12.2022

References

1. Bochkoviy, O., Khankevich, A. (2020) The Impact of Information Technology on Ensuring Human Rights and Freedoms in an Open Society. *European Reforms Bulletin scientific peer-reviewed journal*. № 3, pp. 2–11. URL : http://aord.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/European-Reforms-Bulletin_3_2020.pdf.
2. Bruner, J. S., Goodman, C. C. (1947) Value and need as organizing factors in perception. *Journal of Abnormal and Social Psychology*. № 42, pp. 33–44.
3. Riccio Matthew, Cole Shana, Balcetis Emily. (2013) Seeing the Expected, the Desired, and the Feared: Influences on Perceptual Interpretation and Directed Attention (anhl.). *Social and Personality Psychology Compass*. Vol. 7. № 6, pp. 401–414.
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji [Act of 6 April 1990 on the Police]. URL : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19900300179>. [in Pol.]
5. Babynets, M. M. (2016) Terminolohichnyi slovnyk dlia studentiv ekonomichnykh spetsialnostei [Terminological dictionary for students of economic specialties]. Kyiv : «Tsentр uchbovoi literatury», 216 p. [in Ukr.].
6. Verbenskyi, M. H., Yarmysh, O. N., Protsenko, T. O. Et al. (2015) Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy: podii, kerivnyky, dokumenty ta materialy (1917–2017 pp.). T. 3: Narodnyi komisariat vnutrishnikh sprav Ukrainskoi SRR (hruden 1922 r. – hruden 1930 r.) [Ministry of Internal Affairs of Ukraine: events, leaders, documents and materials (pp. 1917–2017). Volume 3: People's Commissariat of Internal Affairs of the Ukrainian SSR (December 1922 - December 1930)] / za zah. red. A. B. Avakova. Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy; Derzhavnyi naukovy-doslidnyi instytut MVS Ukrainy. Harkiv : Machulin, 940 p. [in Ukr.].
7. U MVS nazvaly kilkist vyluchenoji za rik zbroji [The Ministry of Internal Affairs announced the number of weapons seized during the year]. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2020/01/21/novyna/suspilstvo/mvs-nazvaly-kilkist-vyluchenoji-rik-zbroji>[in Ukr.].

ABSTRACT

Oleksiy Bochkoviy. Influence of formal assessment of the performance indicators of law enforcement units on the efficiency of the investigation of criminal offenses. The article points out the negative impact of the formal assessment of performance indicators of law enforcement units on the effectiveness of the investigation of criminal offenses.

Attention is drawn, to the obsolescence of the system for evaluating the effectiveness of law

enforcement units in Ukraine and the need for its improvement, taking into account the achievements of modern information technologies.

It is noted, that the existing procedural means of combating crime do not meet the real needs of ensuring the safety of society from criminal manifestations in the conditions of the use of modern achievements of information technologies to commit offenses and destroy traces of offenses.

For clarity of conclusions, the author uses achievements of various sciences, including economic theory and psychology. Retrospective analysis from economic theory is used to explain the mistakes of the past. To prove the danger of using false statistical data to explain the effectiveness of law enforcement agencies, the achievements of psychology are used, in particular the studies of Bruner, J. S., & Goodman, C. C., which explained the danger of taking wishful thinking, which can cause, so-called, blindness to unforeseen consequences. Thus, if the initial idea about the real state of affairs, which was formed on the basis of unreliable statistical data, is incorrect, the response will not be carried out to those aspects that really need attention, a large amount of human and financial resources, time will be spent. Those areas of activity that really need a response will remain neglected.

Attention is drawn to the positive foreign experience of the legal regulation of the procedure for operational and search measures, which ensures their maximum efficiency and effectiveness in combating crime. Emphasis is placed on the need to use modern information technologies to record the performance indicators of law enforcement units, which will minimize errors and provide the possibility of forming effective strategies for the development of the law enforcement system. It has been noted that it is necessary to stop taking wishful thinking and use reliable data on combating offenses in order to be able to form objective conclusions and propose effective ways to solve problems.

Keywords: *efficiency, law enforcement activity, countering crime, operative and search activities, operative and search measures, information, information and analytical support, effectiveness, investigation of offenses.*

УДК 351.74+343.85

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-108-113

Вадим ФУРСА®

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ СТАТЕВИМ ПОСЯГАННЯМ НА НЕПОВНОЛІТНІХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Здійснено юридичний аналіз законодавства, що регламентує діяльність поліції у сфері протидії сексуальним посяганням на неповнолітніх. Автором зазначається, що правове забезпечення діяльності поліції щодо попередження статевих посягань на неповнолітніх представлено значною кількістю нормативних джерел. Детальний аналіз цих джерел дозволив виокремити низку правих колізій, що потребують негайного усунення, оскільки такі колізії можуть створити умови за яких неможливо буде здійснити захист дитини від сексуальних посягань.

Ключові слова: *Національна поліція, поліцейська діяльність, правова основа діяльності поліції, протидія злочинності, сексуальні посягання.*

Постановка проблеми. В умовах повномасштабної війни тема статевих злочинів, а, зокрема статевих злочинів проти неповнолітніх не втрачає свою актуальність. Загальновідомо, що статевим злочинам властива висока латентність, тому зареєстровані випадки цієї категорії злочинів не відображають реальної дійсності. В умовах же воєнного стану таких злочинів стає ще більше. Намагання втекти від війни у більш безпечні регіони України чи закордон, втрата житла та іншого майна, втрата роботи, зростання соціального напруження та невдоволення – всі ці фактори сприяють збільшенню кількості посягань на статево недоторканість неповнолітніх. Також із перших днів війни в ЗМІ почала з'являтися інформація про випадки вчинення військовослужбовцями сил вторгнення статевих злочинів відносно цивільного населення

© В. Фурса, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5962-8327>

vvf09@ukr.net